

TÚZBEN

Forgatási cím: Bányamentők

r,f,o: Magyar József, dr: Kiss Mihály, szaké: Török Zoltán
zö: Szigeti Ferenc, v: Nagy Anna, h: Szücs Péter
mt: Baranyai László /o.assz./Faragó József /kam/, Korompai
Ilona /v.assz./, Utasi Lénárd /főv./,Furkó Lajosné /felv./

1976. magyar, Mafilm/HDS, gy: Borza Lászlóné
ff, 464 m, magyar hang

. . .

Lyukóbányán kigyullad a bánya. A mentéshez önkéntes bányamentők is érkeznek. Kettőn hősi halált halnak közülük, de a többiek folytatják a mentést. A film ennek a helytállásnak a megörökítésével tiszteleg az áldozatkészség és az áldozatok előtt.

Budapest, 1981. dec.

LE

TÜR BEN

1975. szeptember 6-án Lyukóbányán 300 méter mélyen a föld alatt bányatűz keletkezett. A tűz eloltására az önkéntes mentő-brigádokat is mozgósították. Azokat a bányászokat, akik mindennapos munkájuk mellett tanulták meg az ehhez szükséges tudnivalókat, vállalva, hogy szükség esetén részt vesznek az életveszélyt jelentő mentési munkában. Miért vállalták? Szémán Márton vájár, Kopacz Antal aknász, Kónya János viláanyszerelő, Csernus József vájár. Megtetszett a különleges dolguk, készülékben dolgoznak egyszer és az az izgalom, amit maguk is és a munkatársaink iránt átéreztek, gondoltam, hogy nekem is fog ez tetszeni és belevágtam. Tetszik? Tetszik. Nem fél? Nem. Ebben semmi különösöt nem érzek, mindnyáján dolgozók vagyunk és bármilyen szakmában bármit csinálunk, akkor egymáson segíteni kell. Láttam benne valami fantáziát, érdekesnek találtam és indult ez a tanfolyam, akkor megkérdezték, hogy elmenék-e. Persze tudatták velünk, hogy milyen veszélyekkel jár. En vállaltam, mert izgalmasnak találtam. Segíteni kellene azokon akik bajba jutottak. Lyukóbánya történetében bányatűz még nem fordult elő. Ez a brigád az előirt gyakorlatokon kívül tényleges mentésben még nem vehetett részt. A mostani bevetés tehát a tűzkeresztséget jelenti számukra. 1975 szeptember 10-én váratlan és tragikus esemény történt. Hronyec István vájár, önkéntes bányamentő a szörnyű hőségtől rosszul lett, sokkos állapotban letépte az arcáról a mentőkészülék csutoráját és gázmérgezésben meghalt. Azokat az önkéntes bányamentőket, akik Hronyec István közeli barátai voltak és a mentésben részt vettek, a további mentési munkálatok alól felmentették. Ennek ellenére újra leszálltak. Miért? Nekem odahaza van két gyereke, feleségem van, engem is várnak. Tudom, hogy mi az, mikor egy családfő elesik a családból. Milyen nagy, nagy veszteség ez. Mégis lemegy? Mégis lemegyek, én vállaltam, önként vállaltam. Csinálom bármi áron is. Dolgozni kell tovább, menteni kell tovább! Csak ennyit tudok mondani. Kicsit őszinte legyek, félek is, nem mintha nagy félelem volna bennem, de egy bizonyos meghatottság van bennem. Az élet nem állhat meg, nekünk le kell szállni, mert a tűz még ég. Amint mi bányamentőnek jelentkeztünk már akkor tudtuk, hogy ez nem életbiztosítás nekünk, bármikor a saját életünk is elvész. Szeptember huszadika. Ezen a hapon azok dolgoznak lenn, akik Hronyec István baleseténél jelen voltak és akiknek lehetőségük lett volna a külszínen maradni. Kónya János ezen a napon egy a hőségtől rosszul lett és sokkos állapotba került pécsi bányamentőt kimentett a tűzből. Körülbelül 400 méteren át cipelte a hátán a forró vágatban a nála körülbelül 30 kilóval nehezebb társát. A szakértők szerint csodával határos, hogy mindketten élve kijutottak. 3-400 méteres szakasz volt még hátra, mikor görcsös mozdulattal a kezembe karolt. Mondtam, hogy tartsál ki, nem messze vagyunk. Mentünk körülbelül egy pár métert még, akkor már oszt teljesen görcsös volt a mozdulat. Már akkor a vállamra vettem, mert féltem, hogy lerántsa az álarcot magáról. Körülbelül mondom, hogy volt 3-400 méter még, mikor már úgy kellett hoznom. Rossz volt a járás is. Hogyan hozta? Fogtam így a vállamon és huztam, mint egy terhet és mire kiértünk a vágatba teljesen ki voltam. Nem félt, nem gombit akkor erre? Nem, arra gondoltam, hogy kiakarom, életben akarom kihozni. Elnézést a többiek ott vannak még bent. Nekem még vissza kell mennem. Amikor Bélával mentünk befele ő előre ment vagy 3 méterrel, amikor odaértünk a munkahelyre, egy nagy robaj és eltűnt a két ember, a Kopacz Anti meg a Szabó Béla. Eltűnt a szemem elől, még sikerült megfordulnom és rohantam vissza, ordítottam, hogy segítség György elttárs! Gyertek, mert két emberre rászakadt a bánya. Amikor Sanyi kiszaladt és kiáltotta, hogy alatta maradtak Bélák mi gyorsan beszaladtunk. En mentem elől, utánam jött a cimborám, odaértünk -én lehasaltam és benéztem a megmaradó részbe. Ott csak egy fehér kobakszerűt láttam, gondolom a kobakja volt és rögtön bekiáltottam, hogy Anti-Bé!

éltek-e, de csak Anti felelt, Béla már nem felelet mert ő már biztosan nem volt - háta megett volt, de Anti azt mondta azonnal, hogy "Itt vagyok! Itt vagyok! - ütemesen "Oxigént, vizet, vizet!" De honnan adjak én vizet, hát nem tudtam hozzáférni sehogy. Később aztán egy palackot bedugtunk neki oda közel, hogy menjen neki az oxigén és a vágat oldalán megkezdtek kifele kaparni a flórátot, a törmeleket és ott kezdtük meg a vágat oldaálában a mentést, 10 körömmel küzdöttünk érte, 10 körömmel szedtük alóla ki a flórátot, a meddőt, hogy ki tudjuk szabadítani. A fiuk, akik az ő mentésében résztvettek minden pillanatban meghalhattak volna, mert rájuk is éppugy rájuk szabadhatott volna a főte. Ezt senki nem mérte föl, ezzel nem próbáltunk, hanem társunknak a kimentése volt az elsőrendű feladat. Az élet nem állhat meg, nekünk le kell szállni, mert a tűz még ég. Kopecz Antal súlyos, életveszélyes sérülésekkel került a miskolci kórházba. A kérdésre, életben marad-e, az orvosok azt válaszolták, hogy ők ami emberileg lehetséges mindent megpróbálnak, de nem ígérhetnek semmit. 1975. október 27-én a bányamentők eloltották a tüzet. Nem sokkal később Lyukóbánya újra a régi szinten termelt.

Készítették: Magyar József

dr. Borza Lászlóné
 Baranyai László
 Faragó József
 Fonyodi Tibor
 Furkó Lajosné
 Kiss Mihály
 Korompai Ilona
 Nagy Anna
 Szücs Péter
 Török Zoltán
 Vitai Ildikó

A MAFILM Híradó-és Dokumentumfilm Stúdió munkatársai.

Magyarországon forgalomba hozza a MOKEP.

Eng.szám: 009402/76.